

Vaizdas į Mitraukos kaimą, tarpukariu okupuotą Lenkijos. Matomas tiltas per Merkį, ant kurio pasienio punktas – pasieniečių būdelės ir demarkacinės linijos pertvara.

© S. Vėlyvio nuotrauka, saugoma Varėnos r. sav. viešojoje bibliotekoje.

BŪKIT PALAIMINTI VISI, STOVINTYS PRIEŠAIS ŠĮ KRYŽIŲ IR SKAITANTYS MŪSŲ LAIŠKĄ!

Savom kojelėm dabar minat jau buvusio Mitraukos kaimo gatvę. Kaimas, įkurtas Carinės Rusijos valdžios kairiajame Merkio krante po 1863–1864 m. sukilimo, pasižymi spalvinga vardų kaita. Istoriniai gyvenvietės pavadinimai buvo Дмитровка (rus. k.), *Dmitrówka* (lenk. k. – XX a. tarpukariu kaimas buvo okupuotas

Lenkijos). Senosiose Varėnos bažnyčios archyvų knygose minėtas ir *Dmitrovkos*, *Dmitroukos* vardu, o dabar čia tebegyvenančių žmonių geriausiai atsimenamas kaip Mitrauka.

Galop, apie 1970 m., kalbininkų siūlymu kaimas oficialiai pervadintas Mitriškėmis, o 1980 m. prarado kaimo statusą ir buvo prijungtas prie Senosios Varėnos. Dabar buvusio kaimo vardą atspindi tik Mitriškių gatvės pavadinimas.

Šį kryžių **dzūkų kultūros festivalio** „**Čiulba ulba**“ komanda sumanė pastatyti siekdama palikti šioje vietoje atminimo ženklą dainingiems Mitraukos kaimo žmonėms ir supažindinti kiekvieną stabtelėjusį su ypatinga šios vietos dainavimo tradicija, tautosakos rinkėjų atrasto-

mis bei fiksuotomis dainininkėmis.

2024 m. liepą vykusio festivalio metu kryžių padirbino Artūras Janickas. Savomis rankomis kryždirbiui talkino visi norintieji festivalio bendruomenės žmonės. Čia kryžių statydama „Čiulba ulba“ bendruomenė apgiedojo jį savom *giesmėm*, o kunigas Pranciškus Čivilis – palaimino.

XX a. antroje pusėje intensyviai vykusių folklorinių ekspedicijų metu tautosakos rinkėjai iš šiame kaime gyvenusių žmonių užrašė arti 170 dainų, kurios papildė Lietuvos muzikos ir teatro akademijos Muzikinio folkloro archyvą (toliau – LMTA MFA) ir Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto Lietuvių tautosakos archyvą (toliau – LLTI LTA).

PIRMIEJI MITRAUKOS DAINŲ ĮRAŠAI.

MARĖ NAVICKIENĖ (KUODŽIŪTĖ,
1883–1962) IR PETRĖ LANIAUSKIE-
NĖ (NAVICKAITĖ, 1904–1990)

Kad jau šiai dienai žinomi seniausi Mitraukos kaimo dainų įrašai yra būtent Marės Navickienės (Kuo-
džiūtės) ir jos duktės Petrės La-
niauskienės (Navickaitės), istoriją
apie mirgančius, smulkiom *natukėm*
meisteriškai šuoliuojančius, o kartais
plačius Varėnos apylinkių laukus
skrodžiančius Mitraukos žmonių
balsus pradėsime būtent nuo šios
šeimos *moterukių*.

1883 m. gimusi Marė kaip reto
talento liaudies dainų pateikėja pir-
mąkart „atrasta“ 1956 m. vykusios
tautosakos rinkimo ekspedicijos
metu.

*Daromi Marės Kuodžiūtės–Navickienės dainų įrašai
1956 m.*

© Lietuvos muzikos ir teatro akademija.

Ekspedicijai vadovavo etnomuzikologė dr. Genovaitė Četkauskaitė, joje dalyvavo dabartinės M. K. Čiurlionio menų gimnazijos mokiniai. Savo gimtojoje Mitraukoje aplankyta septyniasdešimt metų perkopusi Mariutė ekspedicijos dalyvių prašoma pagiedoti nesibrangino ir, pirmiausia, pagiedojo „Tu paukštuke mėlynoji“, – rašoma

knygoje „Dzūkų dainininkė Marė Kuodžiūtė–Navickienė“ (sud. G. Četkauskaitė, LMTA, 2006).

Įtaigus, romus moters dainavimas ir, svarbiausia, asmeniškai išjaustas pasakojimas tapo vizitine folkloro pateikėjos kortele.

Kadangi jos pagiedotų dainų ekspedicijos metu užfiksuoti natomis popieriuje buvo tiesiog neįmanoma dėl jų sudėtingumo, melizmų įvairovės ir gausos, kaipmat susigriebta kalbinti Marę Navickienę atvykti į Vilnių, kur tuometinėje konservatorijoje būta galimybių pasinaudoti kokybiška garso įrašymo technika.

Traukiniu į Vilnių Marė atkeliavo su dukterimi Petre. Abi buvo puikiai susigiedojusios – nemažą dalį dainų

giedojo kartu, dailiai viena kitai tardamos, išsiskirdamos į heterofoninius sąskambius. Tąkart Vilniuje įrašyta per 80 dainų! Atrodytų, solidus skaičius, tačiau užfiksuota tik maža dalelė viso moterų sukaupto muzikinio turto. Konservatorijoje padaryti įrašai dabar saugomi LMTA MFA. Archyvo internetinėje duomenų bazėje **moterų giedojimo įrašai** prieinami plačiam ratui žmonių. Kviečiame ja naudotis ir tyrinėti mūsų muzikinį folklorą!

Norime pasidžiaugti, kad Marė yra vienintelė kaimo dainininkė Lietuvoje, kurios meistrystei švęsti ir kuo plačiau paskleisti išleista pilna vinilinė plokštelė su atvartu. Plokštelės „Dzūkų dainininkė Marė Kuodžiūtė–Navickienė“ (sud. G. Četkauskaitė), išleistos 1976 m. po pateikėjos mirties, dabar galima pasiklausyti ir

portale e.Paveldas.lt arba PAKAR-TOT.LT muzikos pasiklausymo platformoje (jei turite paskyrą).

*Marė su dukra Petre prie savo namų Mitraukoje,
pasiruošusios kelionei į Vilnių 1956 m.*

© A. Šlepetienės asmeninio archyvo nuotrauka.

2006 m. Marės įrašai perleisti nauju
– knygelės su pridėta kompaktine
plokštele – formatu. Į CD įtraukti
jau 33 dainų įrašai, skamba daugiau
su dukra Petre heterofoniškai at-
liekamų dainų.

Mariutės dainos publikuotos ir kituose leidiniuose: muzikos rinkinyje „Antologija. Lietuvos TSR liaudies muzika“ (sud. G. Četkauskaitė, 1986) skelbiama Marės „Aš suskyniau rožių kvietkų“, plokštelėje „Dzūkų dainos“ (sud. G. Četkauskaitė, 1974) skamba pirmoji ekspedicijos metu pagiedota, jau minėta „Tu paukštuke mėlynoji“.

G. Četkauskaitės sudarytame ir 1981 m. išleistame dainyne „Dzūkų melodijos“ skelbiamos iš Marės ir Petrės užrašytos 19-a dainų sudaro ištis nemenką monumentalaus ir tikrai stora apimtimi pasižyminčio dainyno dalį.

Be 1956 m. įrašų Vilniuje daugiau Marės giedojimas, deja, nebebuvo fiksuotas, tuo tarpu jos duktė Petrė (gim. 1904 m.) – dar ne kartą buvo

lankyta Mitraukoje dainas užrašinėjusių tautosakos rinkėjų, tarp jų ir G. Četkauskaitės, „atradusios“ Marę ir Petrę, o kartu ir skambantį Mitraukos kaimą.

Dainininkė Marė Kuodžiūtė–Navickienė su dukra Petre (Petruika) Navickaite–Laniauskiene 1956 m.

© Lietuvos muzikos ir teatro akademija.

2024 m. vykęs penktasis **dzūkų kultūros festivalis „Čiulba ulba“** buvo skirtas Marės Navickienės (Kuodžiūtės) atminimui. Berengdama festivalį jo sumanytoja Eglė Kašėtienė apie šią Mitraukos daini-

ninkę sukūrė dokumentinį pilno metro filmą. Jame prisiminimais apie Marę Navickienę (Kuodžiūtę) dalinasi jos proanūkė Aldona Šlepetienė, anūkė Marytė Arasimavičienė, o iš etnomuzikologinės perspektyvos jos palikimą vertina ir komentuoja LMTA Etnomuzikologijos katedros vedėja prof. habil. dr. Daiva Račiūnaitė–Vyčnienė bei LMTA MFA vedėja Varsa Liutkutė–Zakarienė. Filmą galima pamatyti festivalio **YouTube kanale** nemokamai kiekvienam, kuris tik nori geriau susipažinti su šia etnomuzikologų vadinama *dzūkų dainų karaliene*.

Festivalio, o labiausiai – filmo apie Marę kūrimas leido pažinti nuostabią, įvairiapusę moters asmenybę. Su niekuo nesupainiojama–

mame jos giedojime girdimas besipinantis romumas, tvirtumas, bet kartu ir begalinis švelnumas dabar jau, geriau pažįstant *Mariutį*, įgauti visai kitas spalvas. Visas – iš josios asmeninės gyvenimo istorijos, kuria su „Čiulba ulba“ komanda nuoširdžiai dalinosi ją asmeniškai pažinojusios anūkė ir proanūkė.

Dainininkė Marė Kuodžiūtė–Navickienė su dukra Petronėle (Petruika) Navickaite. Dešinėje – su anūke Maryte.

© Lietuvos muzikos ir teatro akademija.

Nelengva dalaė mūs *Mariulai* buvo skirta. Vyru *Petrui* išvykus už *Atlanto* uždirbti šeimai pinigų ir ne-grįžus, *Pirmojo pasaulinio karo* ver-petuose ji viena išaugino dvi dukras – *Petrę* ir *Oną*. Vėliau, netekusi jau-nesniosios duktės *Onos*, būdama veik penkiasdešimties metų *Mit-raukoje* išaugino jos likusią nauja-gimę – savo anūkę *Nastę*.

*Keturios moterų kartos: Marė Navickienė (Kuodžiūtė),
dukra Petrė Laniauskienė, anūkė Nastė Tauškelienė ir
proanūkė Aldona Šlepetienė. 1958 m.*

© A. Šlepetienės asmeninio archyvo nuotrauka.

Skaudulius malšinusi gražiausiomis giesmėmis Marė savo anūkės, pro-anūkės atsimenama kaip ypatingumo sąžiningumo, „žodžio“ moteris, savo pavyzdžiu mokiusi ir savo šeimos moteris, kaip sugyventi su kitais, nedarant kitam to, ko nenorėtų, kad tau darytų, būti teisingu ir, visų svarbiausia, labai švelniai mylinčiu šalia esantį.

Taigi, mums visiems palikusi savo ypatingai brangintas *giesmelas* Marė gerokai brangesnių turtų paliko ją žinusiems žmonėms.

**ANTRASIS MITRAUKOS
DAINININKIŲ ĮRAŠYMO ETAPAS.
ONA NAUJŪNIENĖ (NAUJALYTĖ),
BRONĖ VARANAVIČIENĖ
(LAPINIAUSKAITĖ) IR MARIJA
GALINIENĖ (LAPINIAUSKAITĖ)**

1963 m. tautosakos rinkėjos J. Burokaitė ir R. Mikėnaitė įrašė giedančias Mitraukoje gimusias Lapiniauskų seseris – Mariją Galinienę (gim. 1901 m.) ir retai tokio jauno amžiaus fiksuojamą liaudies dainų pateikėją 36-erių Bronę Varanavičienę (gim. 1927 m.). Trečiasis tų metų įrašuose skambantis balsas yra Onos Naujūnienės (Naujalytės), gimusios 1912 m. Girežerio kaime, į Mitrauką atitekėjusios 18-os metų.

Nuotraukoje aukščiau – Marija Galinienė su kaimo vaikais. Pranciška Grigaravičienė, gimusi ir dabar gyvenanti buvusio Mitraukos k. vietoje, pasakoja, kad šios moters kieman kaimo vaikai rinkdavosi žaisti.
© P. Grigaravičienės asmeninio archyvo nuotrauka.

Antrasis Mitraukos balsų fiksavimo etapas, papildęs LMTA MFA dar 30-čia dainų, leidžia dar geriau pažinti ypatingus heterofoninius Mitraukos skambesius. O taip pat įamžina ir išskirtinai šiame kaime gyvavusią tradiciją pritarti pagrindinei dainos melodijai antru balsu oktava aukščiau nei įprasta ir posmus užbaigti balsams išsiskiriant į oktavos intervalą, kas labai populiariu slavų muzikinėse tradicijose. Tai visiškai netikėti, jokiame kitame Lietuvos kaime nefiksuoti skambesiai.

Pasiklausykite nuostabiai šių moterų giedamų „Oi, an kalno“, „Ne bile krūmo“.

Į jau minėtą dainyną „Dzūkų melodijos“ įtraukta ir visų trijų moterų kartu pagiedota „**Pucnėli raudonasai**“ bei iš Marijos Galinienės užrašytas dainos „Oi motula da mano miela“ variantas.

ONA NAUJŪNIENĖ (NAUJALYTĖ, 1912–2009)

Dainingoje Naujalių iš Girežerio k. šeimoje augusią ir ne mažiau dainingą savo pačios šeimą sukūrusią, gražiausiom pasakom savo vaikus užauginusią Oną Naujūniene (Naujalytę) po pirmojo dainų užrašymo 1963 m. dar ne kartą lankė Mitraukoje dažna tautosakos rinkėja G. Četkauskaitė. Jau vieną giedančią Oną ji fiksavo 1967 ir 1972 m. LMTA MFA šiuo metu saugoma **14-a iš Onos užrašytų giesmių.**

Nuotraukoje aukščiau – kadras iš filmo „Rūta žalioji“, gieda Ona Naujūnienė iš Mitraukos k.

© LRT

Ypatingai retą dovaną – ne tik išgirsti, bet ir pamatyti giedančius folkloro pateikėjus – mums paliko rež. V. Dabašinskas. Muzikiniame filme „Rūta žalioji“ (1969) jis ne tik supažindina su senosiomis apeiginėmis dainomis, lydėjusiomis kiekvieną kaimo žmogų nuo gimimo iki mirties, bet kartu įamžina kai ką itin reto ir brangaus – liaudies dainas atliekančius ne folkloro

ansamblių dalyvius, bet senuosius kaimo dainininkus iš Dzūkijos ir Rytų Aukštaitijos. Filmo pradžioje gieda Ona Naujūnienė (Naujalytė) iš Mitraukos.

Josios duktė Ona pasakoja atsimenanti, kaip jų šeimos namuose buvo daromas mamos dainos įrašas filmo „Rūta žalioji“ garso takeiui. Siekiant jį padaryti kuo geresnį, net Naujūnų augintos žąsys buvo nuvaikytos toliau nuo kiemo! Kultūros paveldui priklausančis filmas „RŪTA ŽALIOJI“ rodytas net už Atlanto, o dabar prieinamas LRT mediatekoje visiems, tad džiaugtis romiu, švelniu Onos Naujaletės (kaip moteris buvo vadinta Mitraukoje) dainos „Ne bet kokia aš mergele buvau“ atlikimu galima bet kada ir bet kur, taip pat artimiau susipažįstant ir su daugiau šių kraštų

dainininkų bei muzikantų.

PASKUTINIAI MITRAUKOS DAINININKŲ BALSŲ FIKSAVIMO ETAPAI

Uoliausia Mitraukos kaimo dainininkių lankytoja ir užrašinėtoja G. Četkauskaitė dainas kaime įrašinėjo ir 1975 m. Tais metais – kartu su savimi draugėn į ekspediciją pasikvietusi ir dailininką V. Ciplijauską, kuris tais metais pagal 1956 m. darytą nuotrauką nutapė M. Navickienės meninį portretą – jis ir puošia plokštelės bei knygos, skirtos šiai dainininkei, viršelius.

Tų metų garso įrašuose kartu su M. Navickienės dukra Petre Laniauskiene (Navickaite) įamžintos giedančios ir iki tol nefiksuotos moterys – Ieva Miškinienė (Kuo-

džiūtė, buvusi Pilipavičienė), gimusi 1901 m., ir Marė Muraškienė (Savickaitė), gimusi 1915 m. Šios ekspedicijos dėka LMTA MFA pasipildė dar 25-iomis dainomis, atliekamomis moterų tiek po vieną, tiek drauge – heterofoniškai.

Vėliausias mums šiai dienai žinomas tautosakos rinkėjų apsilankymas Mitraukoje vyko 1982 m. liepos mėnesį. Lietuvos mokslų akademijos Istorijos instituto rengtos ekspedicijos metu kraštotyrininkė Emilija Stanikaitė rinko tautosaką Varėnos rajono kaimuose, taigi apsilankė ir Mitraukoje (tuo metu šis kaimo pavadinimas jau buvo panaikintas).

E. Stanikaitės rankraštis gausus ir įvairus – rinkinyje ne tik dainos, raudos, lopšinės, bet ir priežo-

džiai, mįslės, oracijos, užkalbėjimai, sakmės, tikėjimai, liaudies medicinos žinios ir kt.

Be viso būrio Varėnos krašto tautosakos pateikėjų, E. Stanikaitės bendrauta ir su mitraukiečiais: Petre Laniauskiene (Navickaite), seserimis Lapiniauskaitėmis (Marija Galiniene, Brone Varanavičiene ir Jadvyga Pilipaitiene), Mare Muraškiene (Savickaite), Valerija Radžiūniene (Navickaite), gimusia 1911 m., bei – Ona Naujūniene (Naujalyte) ir jos vyrų Juliumi.

Rankraštis saugomas LLTI LTA, šiai dienai dar neskaitmenintas, todėl neprieinamas viešai peržiūrai internete.

ANSAMBLIO LAIKAI

XX a. 8 dešimtmečio pradžioje Angelė Batulevičienė, tuometinė Varėnos I kultūros namų meno vadovė, subūrė net kelių dainingų kaimų žmones į vieną ansamblį. Pagal įkūrimo vietą jis taip ir buvo žinomas apylinkėse – Varėnos I kultūros namų etnografinis ansamblis (Varėna I – dabartinė Senoji Varėna). Viename ansamblyje susiėjo Mitraukos, Užumelnyčio, Antakalnio, Naujaūlyčio ir Maskaukos kaimų moterys ir vyrai. Visi minėti kaimų pavadinimai, išskyrus Maskauką, šiuo metu žemėlapyje jau neberandami, kadangi kaimai buvo apjungti ir dabar buvusių kaimų vieta vadinama Senąja Varėna. Iš Varėnos II miestelio (dabartinė Varėna) kilusi Angelė Batulevičienė ansambliui vadovavo tol, kol dirbo kultūros namuose – apie aštuone-

rius metus.

Jos vadovavimo laiku tarp viso būrio aplinkinių kaimų ir Varėnos I miestelio gyventojų, dalyvavo ir mitraukietės Valerija Radžiūnienė (Navickaitė), tarp savų žmonių švelniai vadinta *Valerkute* arba, kaip buvo tuo laiku įprasta Mitraukoje, pagal vyro Petro vardą – *Petrienė*, Ona Naujūnienė (Naujalytė, kaime vadinta *Naujaletės* pravarde) su dukromis Jadvyga, Stase, Marija ir Ona, dargi Marės Navickienės (Kuodžiūtės) vyresnioji duktė Petrė Laniauskienė (Navickaitė, kaime vadinta *Petre*, *Petruika*), Marė Muraskienė (Savickaitė) ir Ieva Miškienė (Kuodžiūtė, buvusi Pilipavičienė) (vadinta *Ievutės* vardu), trys seserys, buvusios Lapiniauskaitės, Marija Galinienė (kaime vadinta *Banadziene*), Bronė Varanavičienė

(kaime vadinta Broniute) ir Jadvyga Pilipaitienė (iki 1940 m. buvusi Pilipavičienės pavarde, o kaime vadinta Jadze). Iš Antakalnio kaimo ansamblyje giedojo Ona Navickienė ir Valackienė (tuomet dažniau vadintos pavardėmis, o ne vardais, deja, ir dabar sunkiau atsimenamos vardais kalbintų ansamblio amžininkių).

Ansamblis koncertuoja Rumšiškėse (iš kairės): pirmoje eilėje Vinikevičius, vadovė Angelė Batulevičienė, Petrė Laniauskienė, Marija Galinienė, Poškienė ir Jaskonienė. Antroje eilėje: Kumpa, Bronė Varanavičienė, Ona Tamulevičienė, Jadvyga Panina ir Skliutas.

© A. Batulevičienės asmeninio archyvo nuotrauka.

Iš Užumelnyčio kaimo – Bronė Kumpienė (Rutkauskaitė) su vyru Kumpa ir Poškienė. Tarp giedotojų – ir Varėnos I miestelyje (dab. Senoji Varėna) gyvenusi rež. Dalios Tamulevičiūtės mama Ona Tamulevičienė, Skliutas, Jadvyga Panina (Lapinskaitė) iš Naujaūlyčio, Jaskonienė. Ansamblio muzikantas – Vinikevičius iš Maskaukos.

Pasak dainininkės Onos Naujūnienės duktės Onos Mockevičienės, buvo laikas, kai Mitraukos moterys rinkdavosi prieš repeticijas tarp savęs prasigiedoti Onos ir Juliaus Naujūnų namuose, o jau tada traukdavo į kultūros namus, kur susitikdavo su ansambliečiais iš kitų kaimų. Klausiama, kaip ansamblyje buvo sprendžiamas klausimas, kurio kaimo dainas dainuoti, Ona pasakoja, kad šioje

vietoje dėl repertuaro sudarymo klausimų nekildavo – kaimuose, dabar priklausančiuose Senajai Varenai, dainuotos daugiau mažiau tos pačios dainos.

Ansamblio moterys (iš kairės): Jadvyga Panina (Lapinskaitė), Jaskonienė, trečia eilėje – Ona Tamulevičienė, Jadvyga Pilipaitienė (Lapiniauskaitė), Valerija Radžiūnienė (Navickaitė), Bronė Kumpienė (Rutkauskaitė), Petronėlė Laniauskienė (Navickaitė), Marija Galinienė (Lapiniauskaitė) ir Marija Muraškienė (Savickaitė).

© A. Šlepetienės asmeninio archyvo nuotrauka.

Buvusi ansamblio vadovė Angelė pasakoja, kad jos vadovavimo laiku ansamblį paliko viena jo narė – Ona Tamulevičienė. Vienas iš ryškiausių jos papasakotų atsiminimų –

pirmosios rudeninės ansamblio repeticijos – t. y. pirmo susitikimo po vasaros, tradicija. Kiekvieno pirmo ansamblio susitikimo metu būdavo aplankomas ansamblietės a. a. Onos kapas. Po pirmojo susitikimo ansamblio žmonės pradėdavo dar vienus naujus ansamblio gyvenimo metus.

Koncertuoja ansamblio moterys (iš kairės): Jadvyga Panina, Jaskonienė, ketvirta eilėje – Valerija Radžiūnienė, toliau – Marija Galinienė, Jadvyga Pilipaitienė, Bronė Kumpienė ir Petrė Laniauskienė.
© A. Batulevičienės asmeninio archyvo nuotraukos.

Kalbintos Varėnos I kultūros namų etnografinio ansamblio amžininkės, pasakodamos apie ansamblio gyvavimo laiką, ten dainavusias savo šeimos rato ar asmeniškai pažinotą moteris, žavėjosi ne tik linksmųjų būdu, guvumu, bet, žinoma, ir labai skambiais balsais, tad belieka pavydėti tiems, kurie turėjo progą visa tai išgirsti ir patirti gyvai.

Varėnos I kultūros namų etnografinis ansamblis 1975 metų Respublikinėje dainų šventėje Vilniuje.

© O. Mockevičienės asmeninio archyvo nuotrauka.

A. Batulevičienės suburto ansamblio dėka Mitraukos bei kaimyninių kaimų balsai buvo girdėti ne tik dabartinės Senosios Varėnos laukuose bei miškuose, bet ir toliau gyvenusių lietuvių ausims. A. Batulevičienės vadovaujamas kultūros namų ansamblis visada mielai dalyvaudavo rajono, krašto šventėse, yra vykęs koncertuoti į Rumšiškės – Lietuvos liaudies buities muziejų (dabar – Lietuvos etnografijos muziejus), dalyvavo 1975 m. Respublikinėje dainų šventėje Vilniuje.

Kiti gi, negirdėję ansamblio dainų, tačiau jau susipažinę su ansamblio dainininkėmis, dar kartą kviečiami nerti į **LMTA Muzikinio folk-loro archyvą**. Mitraukos balsai dabar skamba ten.

Mitraukos dainininkių pėdsakais
sekė, informaciją rinko trys dzūkų
dainų mylėtojos:

folkloristė Jogailė Jurkutė,
etnomuzikologė Eglė Kašėtienė,
LLTI sakytinės tautosakos skyriaus
doktorantė Dalia Blažulionytė.

Šis darbas atliktas savanoriškai,
siekiant pratęsti Mitraukos daini-
ninkų atminimą ir jų giedotų dainų
gyvenimą.

*Atraskite, klausykite, stebėkitės,
grožėkitės ir mokykites!*

INFORMACIJOS BEI NUOTRAUKŲ ŠALTINIAI

Lietuvos muzikos ir teatro akademijos Muzikinio folkloro archyvas.

Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto Lietuvių tautosakos archyvas.

Graso įrašas nr. LKAG 157 A. Užr. Marcinkevičienė N. 1996 m. Varėnos r., Varėnos apyl., Mitriškių k. Saugomas Lietuvos nacionalinio kultūros centro archyve.

Česnulis, V. V. (2007). *Moliadugnis ir jo apylinkės*. Vilnius.

Česnulis, V. V. (2016). *Tarp girių ir ežerų. Girežerio kaimo istorija*. Trakai: Voruta.

Četkauskaitė, G. (sud.). (2006). *Dzūkų dainininkė Marė Kuodžiūtė–Navickienė*. Vilnius: Lietuvos muzikos ir teatro akademija.

Norkaitienė, M. (sud.), Vaitkevičienė, D. (red.). (2008). *Lietuvių užkalbėjimai: gydymo formulės*. Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas.

Filmas „Rūta žalioji“ [žiūrėta per interneto prieigą 2024–06–16]:

<https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/15416/ruta-zalioji>

„Marė Kuodžiūtė–Navickienė“ – „Čiulba ulba“ savanorių komandos parengtas straipsnis Vikipedijos laisvojoje enciklopedijoje [žiūrėta per interneto prieigą 2024–06–16]:

https://lt.wikipedia.org/wiki/Mar%C4%97_Kuod%C5%BEi%C5%ABt%C4%97-Navickien%C4%97

Mitraukos dainininkių nuotraukomis dalinosi, apie dainininkes bei kaimo dainavimo tradiciją pasakojo Marės Navickienės (Kuodžiūtės) anūkė Marytė Arasimavičienė bei proanūkė Aldona Šlepetienė, Onos Naujūnienės (Naujalytės) duktė Ona Mockevičienė bei buvusio Varėnos I kultūros namų etnografinio ansamblio įkūrėja ir vadovė Angelė Batulevičienė. Moteris 2024 m. kovo–birželio mėnesiais kalbino Dalia Blažulionytė, Jogailė Jurkutė ir Eglė Kašėtienė.

Istorijomis apie Mitraukos gyvenimą, jos buvusių ir esamų gyventojų nuotraukomis dalinosi Mitriškių g. (buvusio Mitraukos kaimo, dabartinės Senosios Varėnos) gyventojos Pranciška Grigaravičienė (Navickaitė), Onos Naujūnienės (Nau-

jalytės) dukra Ona Mockevičienė
(Naujūnaitė) bei Jadvygos Pili-
paitienės (Lapiniauskaitės) dukra
Vanda Kamarauskienė (Pilipaitė),
dzūkų kultūros festivalio „Čiulba
ulba“ savanorių komandos lankytos
2024 m. sausio–birželio mėnesiais.

© VšĮ Samanukės

© Eglė Kašėtienė

© Jogaile Jurkutė

2024